

www.ketab.ir

چیست شناسه نمادین و حقیقه مناسک عرفات،
و شعرو آیام تشریق حج و آقاو آن دو تو کیم و نفسی

حجت الاسلام والمسلمین دکتر علمه جاوید

عضو هیأت علمی گروه معارف اسلامی دانشگاه فرهنگیان

سرشناسه	جاوید علی، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	چیست‌شناسی نملاین و حقیقی مناسک عرفات، شهر و آیام تقرب حج و آثار آن در تزکیه نفس / علی جاوید
مشخصات نشر	قم : آیین احمد، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۲۰۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۸۲۶-۹۹-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه ص. [۱۹۷] - ۲۰۷: همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	حج *Hajj خودسازی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام Islam -- Religious aspects (Psychology) -- Self-actualization
رده بندی کنگره	BP1888/8
رده بندی دیویی	۲۹۷/۳۵۷
شماره کتابشناسی ملی	۸۶۷۸۷۸۴

چیست‌شناسی نملاین و حقیقی مناسک عرفات، شهر و آیام تقرب حج و آثار آن در تزکیه نفس

حجت الاسلام والمسلمین دکتر علی جاوید (عضو هیات علمی گروه معارف اسلامی دانشگاه فرهنگیان)

ناشر: انتشارات آیین احمد (ص).
نوبت چاپ: اول، آذر ۱۴۰۰
قیمت: ۶۵۰۰۰ تومان

چاپ: هوشنگی.

شمارگان: ۵۰ نسخه.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۲۶-۹۹-۶

بسم الله الرحمن الرحیم

آدرس ناشر و مراکز بخش قم: شهرک ایثار، کوچه ۱۵، پلاک ۱۵، واحد ۵، انتشارات آیین احمد (ص).

همراه: ۰۹۱۲ ۲۵۲ ۰۲۹۳

پست الکترونیکی: Ayyannahmad@gmail.com

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار مؤلف
۱۳	خلاصه کتاب
۱۵	اهمیت و ضرورت موضوع
۱۶	سؤالات تحقیق
۱۶	۱- سؤال اصلی
۱۶	۲- سؤالات فرعی
۱۶	پیشینه تحقیق
۲۲	اهداف تحقیق
۲۲	اهداف فرعی پژوهش
۲۲	روش تحقیق

فصل اول: مفاهیم و کلیات

۲۵	گفتار اول: مفهوم‌شناسی
۲۵	حج
۲۵	حج در لغت
۲۶	حج در اصطلاح
۲۶	عرفات
۲۶	عرفات در لغت
۲۷	عرفات در اصطلاح
۲۷	فلسفه نام‌گذاری عرفات
۲۸	مشعر
۲۸	مشعر در لغت
۲۸	مشعر در اصطلاح
۳۰	منی
۳۰	منی در لغت
۳۱	منی در اصطلاح
۳۱	آبام تشریق
۳۱	تشریق در لغت
۳۲	تشریق در اصطلاح
۳۳	مناسک
۳۳	مناسک در لغت
۳۴	مناسک در اصطلاح
۳۴	نفس
۳۴	نفس در لغت

۱۱۹	برکات تقوا و خوف از خداوند
۱۲۲	۲- اذن ورود به حرم
۱۲۴	تأثیر ورود به حرم بر تزکیه نفس
۱۳۴	۳- خداجویی و دوری از دنیا طلبی
۱۳۵	تأثیر خداجویی و دوری از دنیا طلبی بر تزکیه نفس
۱۴۱	گفتار دوم: فلسفه جمع آوری سنگ و تأثیر آن بر تزکیه نفس
۱۴۱	دوری از جهل و گناه
۱۴۲	تأثیر جمع آوری سنگ بر تزکیه
۱۴۲	کسب آگاهی
۱۴۳	نقش همت بلند و اراده جادی بر تزکیه نفس
۱۴۵	گفتار سوم: فلسفه عبور از وادی مُحَسِّر و تأثیر آن بر تزکیه نفس
۱۴۵	مفهوم وادی مُحَسِّر
۱۴۶	جایگاه وادی مُحَسِّر
۱۴۶	فلسفه مُحَسِّر
۱۴۶	شکسته شدن غرور و تکبر
۱۴۹	تأثیر شکسته شدن غرور و تکبر بر تزکیه نفس
۱۴۹	تواضع و فروتنی

فصل چهارم: فلسفه مناسک ایام تشریف حج و تأثیر آن بر تزکیه نفس

۱۵۳	دلایل نامگذاری منی
۱۵۴	وظایف حج گزاران در منی
۱۵۴	۱- بیتوته در منی
۱۵۵	۲- شب زنده داری
۱۵۶	۳- بیرون شدن خود از غفلت و بی خبری
۱۵۶	شناخت رمی جمرات
۱۶۱	گفتار اول: فلسفه رمی جمرات سه گانه و تأثیر آن بر تزکیه نفس
۱۶۱	۱- اقامه ذکر الله
۱۶۲	۲- دوری از شیطان
۱۶۳	۳- مبارزه با ردائل اخلاقی
۱۶۴	۴- تیری از شیطان
۱۶۵	تأثیر رمی جمرات بر تزکیه نفس
۱۶۵	أ: مبارزه با نفس
۱۶۵	ب: پستن راههای نفوذ شیطان
۱۶۶	ج: مراقبت بر گامهای شیطان
۱۶۷	مقابله با شیطان و شناخت راههای نفوذ او جهت تزکیه نفس
۱۷۱	گفتار دوم: فلسفه قربانی و تأثیر آن بر تزکیه نفس

۱۷۱	 اهمیت قربانی
۱۷۲	 فلسفه قربانی
۱۷۲	 ذبح حرص و طمع و هوای نفس
۱۷۵	 تأثیر قربانی بر تزکیه نفس
۱۷۵	 دوری از حرص
۱۷۶	 تأثیر دوری از حرص و طمع بر تزکیه نفس
۱۷۷	 رهایی از فکر و رنج و گناه
۱۸۱	 گفتار سوم: فلسفه حلق و تقصیر و تأثیر آن بر تزکیه نفس
۱۸۱	 تعریف حلق و تقصیر
۱۸۳	 فلسفه حلق و تقصیر
۱۸۳	 یکم: نمود بندگی
۱۸۴	 دوم: پاک شدن از گناهان
۱۸۵	 سوم: رفع دلستگی‌ها
۱۸۶	 تأثیر حلق و تقصیر بر تزکیه نفس
۱۸۶	 کسب نورانیت و حسنات و مغفرت

نوشتار پایانی

۱۸۹	 جمع‌بندی و نتیجه‌گیری، نوآوری، پیشنهادهای کاربردی و پیشنهادات پژوهشی
۱۸۹	 ۱- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۹۴	 ۲- نوآوری
۱۹۴	 ۳- پیشنهادهای کاربردی
۱۹۵	 ۴- پیشنهادات پژوهشی

فهرست منابع

۱۹۷	 فهرست فارسی
۲۰۳	 فهرست عربی
۲۰۶	 پایان نامه‌ها
۲۰۷	 مقالات

پیشگفتار مؤلف

«وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ»؛ سپاس خدایی را که سخنی را در ستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت‌های او ندانند و کوشندگان، حق او را گذاردن نتوانند و سلام و درود بر محمد (صلی الله علیه و آله) و خاندان مطهرش حضرت زهرا (س) و ائمه اطهار (علیهم السلام) هم آن که وجودمان، وامدار وجودشان است.

به مصداق حدیث «مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النِّعَمَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ»، بر خود لازم می‌دانم از همسر و فرزندان عزیزم تشکر کنم که در همه مراحل تحصیل علم و معارف قرآن و اهل البیت علیهم السلام به ویژه در سال‌های اخیر با تحمل سختی‌ها، زمینه انجام این پژوهش را فراهم آوردند.

دین اسلام مجموعه‌ای از اعتقادات، مناسک و اخلاقیات می‌باشد؛ فروع دین که زیر مجموعه مناسک قرار می‌گیرند شامل برنامه‌های عبادی هستند که هر کدام تأثیر مستقیم و غیرمستقیم بر تربیت نفس و تزکیه آن، که هدف آفرینش است می‌گذارند، حج به عنوان یکی از مناسک اسلامی که روح عبودیت بر اعمال آن حاکم است مشتمل بر اعمال، نمادها، دعاها و... است که بخشی از اعمال حج، حرکت به سوی عرفات، مشعر و منی

است که کوچ و هجرت، وقوف در روز و بیتوته در شب، رمی و قربانی، تقصیر و دعا و ذکر، اعمالی هستند که در عرفات و مشعر و ایام تشریق منی انجام می‌پذیرند، همان‌طور که تمام عبادت‌ها، دارای اعمال ظاهری و اسرار باطنی هستند، حج نیز چنین است، اعمال ظاهری آن مناسکی است که حاجی باید در ایامی خاص به جا آورد و در هریک از آنها اسراری نهفته است، مناسک حج در حقیقت مروری سمبولیک بر مبارزات حضرت ابراهیم (علیه‌السلام) و منزلگاه‌های مختلف توحید، سلوک عرفانی و اخلاص در بندگی است و اگر مسلمانان هنگام انجام دادن مناسک حج، به روح و اسرار آن واقف باشند و نیز به جنبه‌های نمادین و سمبلیک و حقیقی آن توجه کنند، می‌توانند درسهای تربیتی ارزنده‌ای در زمینه‌های خداشناسی، پیامبرشناسی و انسان‌شناسی از آن فرا گیرند، انسان ذهنی پرس‌شگر دارد و به دنبال یافتن دلیل کارهایی است که انجام می‌دهد، از جمله این موارد، «چیستی شناسی نمادین و حقیقی مناسک عرفات، مشعر و ایام تشریق حج و آثار آن در ترکیه نفس است که به دلیل طرح و ویژگی‌های خاص خود، پرسش‌های فراوانی را در ذهن ایجاد می‌کند که بایستی به آنها پاسخ مناسب داد، کسی که به فلسفه و سرّ اعمال توجه دارد، در ضمن عمل، تمرکز بیشتری دارد و عبادت را با حضور قلب و علاقه بیشتری انجام می‌دهد، وقتی مکلف تا حدودی از اسرار عمل مطلع شود، به هنگام عمل، آرامش بیشتری خواهد داشت، چونکه راه، برای او روشن است، همانند کسی که در جاده‌ای حرکت می‌کند و از مقصد مطلع است و از جمله عوامل نشاط هنگام عمل، آگاهی از خواص و آثار آن است.

کتاب حاضر، با نگاهی درون دینی و با تأکید بر دیدگاه‌های اخلاقی و عرفانی، برخاسته از اسلام اصیل به دنبال بررسی و تطبیق شرایط و مراحل دیده شده، در موضوع چیستی شناسی نمادین و حقیقی مناسک عرفات، مشعر، منی و ایام تشریق حج و آثار آن در ترکیه نفس می‌باشد.